

Klimatinvesteringsplan 2020-2022

Medel för Klimatinvesteringar

I Skärholmens lokala parkplan fastställs att ett rikt växt- och djurliv i stadsdelsnämndsområdet ska värnas och en hållbar grönstruktur vidareutvecklas för att bidra till stadens klimatanpassning och mångfald av ekosystemtjänster. Parkernas grönska och vatten ska användas för klimatanpassning genom att den ekologiska infrastrukturen stärks för att bättre anpassas till nya klimatförutsättningar så som ökad nederbörd och kraftiga skyfall samt värmeböljor.

I klimatinvesteringsplanen 2020-2022 som inlämnades inom underlaget till budget 2020 med inriktning 2021-2022 identifierar förvaltningen tre fokusområden för klimatarbetet den kommande tre årsperioden. Planen föreslår lägga fokus framför allt på att öka parkers och naturmarks tålighet för klimatrelaterade händelser så som torka och ökade skyfall. Sådana åtgärder förväntas gynna grupper som drabbas särskilt av extrema väderförhållanden såsom äldre, personer med funktionsnedsättning och barn. Förvaltningen vill också stärka och påskynda arbetet med hållbar energianvändning genom byte till LED på samtliga elanläggningar på park- och naturmark.

Som en komplettering till ansökningarna inlämnade vid verksamhetsplanen 2019 och klimatinvesteringsplanen 2020-2022 inkommer förvaltningen med följande bilagor/projektbeskrivning för projekt som planeras genomföras under andra och tredje tertialen av 2019:

- Byte till LED-belysning i Ängens parklek
- Utredning Behov av system för växtbäddar/dagvattensåtgärder för Gröna Vägen grönstråk
- Utredning Lokala dagvattensåtgärder i naturmark

Bilagor

1. Ansökan: Byte till LED-belysning i Ängens parklek samt B
2. Ansökan: Utredning Behov av system för växtbäddar/dagvattensåtgärder för Gröna Vägen grönstråk
3. Utredning Lokala dagvattensåtgärder i naturmark

Skärholmens stadsdelsförvaltning

1.1 Staden ska verka för att utsläppen av växthusgaser minskar till högst 2,3 ton per invånare till år 2020

1.2 Staden ska genom energieffektiviseringar minska energianvändningen i den egna verksamheten med minst tio procent till år 2020

Teknisk lösning

Livslängden på LED-ljuskällor är längre än befintlig belysning vilket ger lägre driftkostnader samt minskar uppkomst av avfall.

Klimatnyttan

Totala Co2 besparingar:

Före: 728 kg co2/år

Efter: 364 kg co2/år

Minskning: 364 kg co2/år

Besparing co2 per livslängd (15 år): 9,1 ton

Övriga miljöeffekter

Längre livslängder ger minskad uppkomst av farligt avfall (elektronikavfall) samt färre transporter av driftstekniker och material för underhåll.

Utgifter, ev inkomster och finansiering

Förvaltningen ansöker om totalt 500 000 kr under 2019 för byte till LED-belysning i Ängens parklek.

Påverkan på driftkostnader

Investering kommer att innebära en kostnadsreducering av 9 507 kr/år och 142 610 kr/år.

Bilaga 2

Ansökan: Utredning behov av system för växtbäddar/dagvattensåtgärder för *Gröna Vägen* grönstråk

Klimatanpassning

Förvaltningen vill öka stadsdelsnämndområdets tålighet mot extrema väderhändelser. Baserat på stadens kartläggning gällande skyfall och översvämningsrisker vill förvaltningen djupare utreda behov av skyfall och dagvatten hantering och möjliga åtgärder. Parkmark och naturmark behöver hanteras på olika sätt.

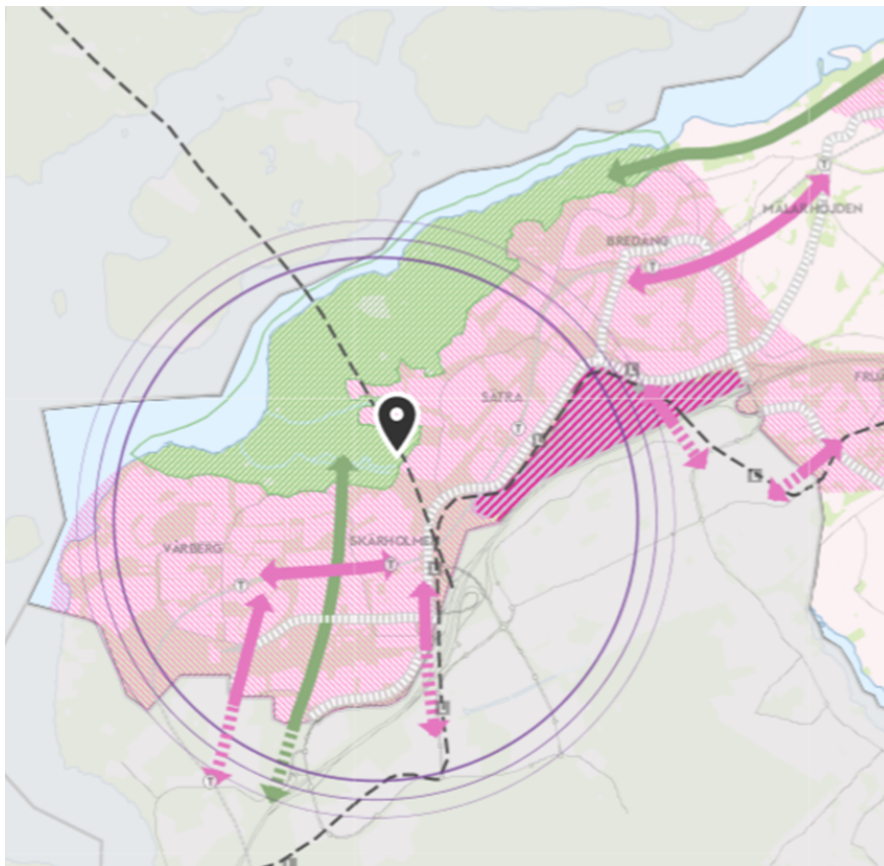
Gällande parkmark vill förvaltningen utreda och ta fram möjliga åtgärder med fokus på hantering av skyfall och översvämningsrisker samt utökning av svalkandemiljöer genom förstärkning av stadsdelsnämndområdets grön och blå infrastruktur. Arbetet med infiltrationsytor och anläggning av växtbäddar med biokol är exempel på åtgärder som förvaltningen har i åtanke baserat på goda erfarenheter som Rålambshovsparken.

Gröna Vägen grönstråk

Skärholmen är identifierat i stadens översiktsplan som ett av tre fokusområden dit stadens planeringsresurser och investeringar ska riktas. Projektet "Fokus Skärholmen" förväntas, genom en samlad satsning på ny bebyggelse tillföra nya värden till området med social hållbarhet som utgångspunkt.

Översiktsplanen identifierar vissa kopplingar som är särskilt viktiga för att skapa en mer sammanhållen stad. Stadsdelsområdets fyra centrum föreslås utvecklas och kopplingar till kringliggande områden stärkas. Av särskild vikt är förbättring av kopplingen till Kungens kurva för att bättre knyta ihop den regionala stadskärnan. Ambitionen är att med ny bebyggelse, förbättrad tillgänglighet och god offentlig miljö knyta stadsdelarna närmare varandra (Se bild 2).

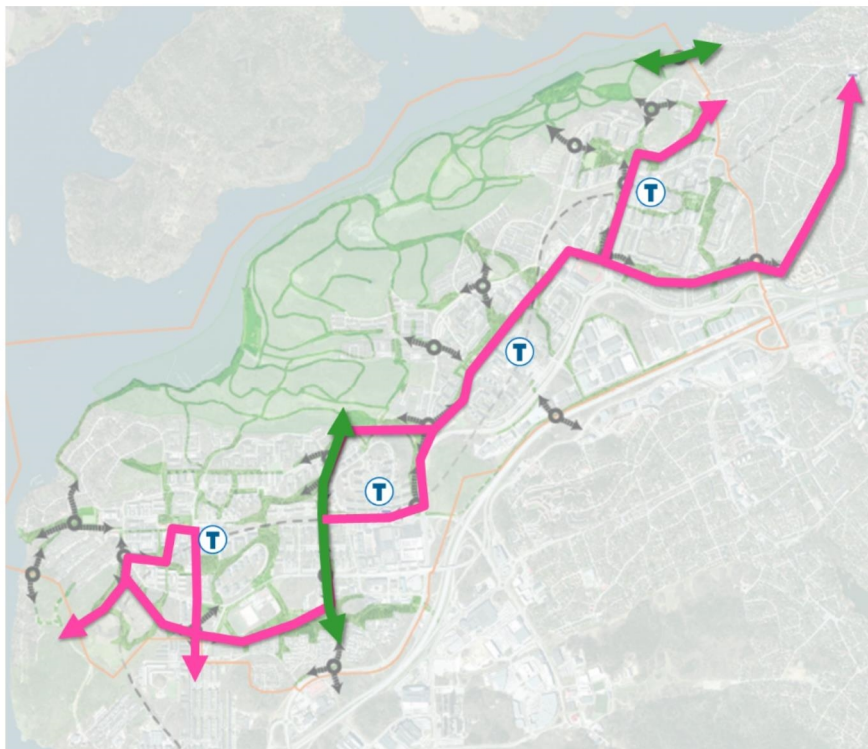
Stadsdelsområdets parker, torg och gröna promenader ska utvecklas som ett sammanhängande nät av natur, parker, parkstråk och gröna promenader i och mellan stadsdelar. Det gröna promenad- och cykelvägnätet ska erbjuda alternativ för rörelser i staden och utgöra rekreativ tillgång för vardagskontakt med naturen.

Bild 2. Stadsutvecklingsmöjligheter identifierat för Skärholmen. Stockholms stads översiktsplan.

Förvaltningen kommer under de sista två tertialen av 2019 utarbeta en utredning av de strategiska samband identifierade i översiktsplanen som i nuläge benämns *Gröna Vägen*. Förvaltningen vill presentera ett förslag på möjliga stråk samt investeringsprioritering av delprojekt. Som en del av utredningen vill förvaltningen identifiera möjliga åtgärder för dagvattenhantering som exempelvis anläggning av mångfunktionella ytor som förutom att samla upp och fördröja dagvatten kan användas för andra behov.

De identifierade åtgärderna ska vara kopplade till identifierade behov av dagvattenhantering enligt exempelvis stadens miljödata och planerad bebyggelse, samt annat relevant underlag. Teknisk lösning, klimatnytta och kostnader för förslaget ska identifieras.

Bild 3. Förvaltningens första hypoteskarta för grönstråk "Gröna Vägen"

Förvaltningen ansöker om totalt 60 tskr under 2019 för utredning av behov av system för växtbäddar och/eller andra lämpliga dagvattensåtgärder för grönstråket *Gröna Vägen*. Utredningen planeras utgöra underlag för ansökan av klimatinvesteringsmedel i samband med budget 2020 för de prioriterade stråk och för efterföljande investeringar i utemiljöer kommande år.

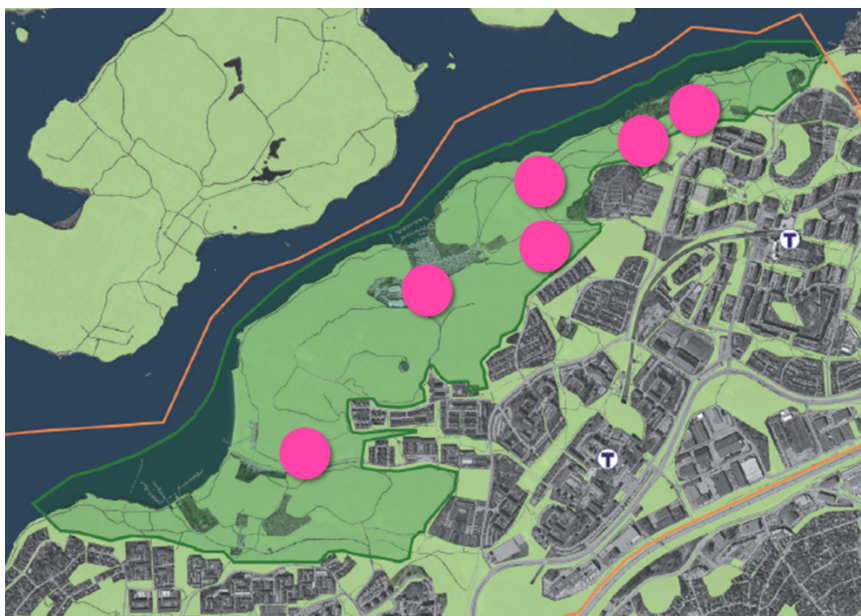
Bilaga 3

Ansökan: Utredning lokala dagvattensåtgärder i naturmark

Klimatanpassning

Gällande naturmark avser förvaltningen att utreda och ta fram möjliga åtgärder som både bidrar till hantering av skyfall och översvämningsrisker samt gynnande av biologisk mångfald.

Med utgångspunkt på befintligt underlag kring Sätreskogens naturreservats micro avrinningsområden har förvaltningen identifierat ett antal möjliga platser där åtgärder för dagvattenhantering och fördröjning verkar vara möjliga. Förvaltningen vill under de sista två tertialen av 2019 djupare utreda möjligheten för dagvattenhantering och fördröjning med syfte att gynna biologisk mångfald. De identifierade åtgärderna ska vara kopplade till identifierade biotop eller arter som den är tänkt att gynna. Utförlig förslagbeskrivning, klimatnytta och kostnader för förslaget ska också identifieras.

Bild 4. Identifierade möjliga platser för dagvattensåtgärder.

Förvaltningen ansöker om totalt 40 tskr under 2019 för utredning av möjligheten för dagvattenhantering och fördröjning med fokus på att gynna biologisk mångfald i Sätreskogens naturreservat.